

LBDIS

We know
books

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Mariana NOREL • Petru BUCURENCIU

Limba și literatura română

manual
pentru clasa

a V-a

AROBS
Transilvania Software

<i>Deșteaptă-te române</i> , de Andrei Mureșanu.....	3	Elemente de construcție a comunicării	59
Cuprins	4	• Vocabularul. Cuvântul, unitate de bază a vocabularului. Cuvântul și contextul. Forma și sensul cuvintelor	59
Competențe generale și competențe specifice	6	• Categoriile semantice: sinonime, antonime	62
Instrucțiuni de utilizare a manualului.....	8	• Câmpul lexical	64
RECAPITULARE ÎNIIĂLĂ	9	Elemente de interculturalitate	65
EVALUARE ÎNIIĂLĂ	12	• Identitate personală – identitate națională – diversitate culturală și lingvistică	65
UNITATEA 1 – ȘCOALA, A DOUA MEA CASĂ		• <i>Dăcița din Ceahlău</i> (legendă populară românească)	65
Comunicare orală	16	• <i>Traian</i> (legendă populară românească)	67
Lectură. Textul literar	17	Recapitulare	69
• <i>Angel Demetrescu</i> , fragment, de B. Ș. Delavrancea.....	18	Evaluare	71
Comunicare scrisă. Redactare	21	UNITATEA 3 – PRIETENIA, COMOARĂ PENTRU SUFLET	
Planul simplu de idei. Notițele. Așezarea în pagină.....	21	Comunicare orală	74
Lectură. Textul nonliterar.	24	Lectură. Textul literar narativ	76
• <i>Recompensarea elevilor</i> , fragment din <i>Statutul elevului 2016</i>	24	• <i>Vasile Porojan</i> , fragmente, de Vasile Alecsandri	76
Elemente de construcție a comunicării	26	Comunicare scrisă. Redactare	80
• Sunet. Literă.....	26	• Textul narativ. Etapele scrierii	80
• Silaba. Accentul.....	29	• Textul descriptiv. Descrierea unei ființe	80
Lectură. Text alternativ.....	31	Lectură. Textul nonliterar	81
• <i>Povestea frindelului</i> , fragment, cap. 3 <i>Întrebarea</i> , de Andrew Clements.....	32	• <i>Câinele, prieten al omului</i> , fragment, articol scris de Valeriu Anghel.....	81
Recapitulare	35	Elemente de construcție a comunicării	83
Evaluare	39	• Verbul.....	83
UNITATEA 2 – FAMILIA ȘI IMPORTANȚA EI		• Modul indicativ. Timpurile modului indicativ	85
Comunicare orală	42	• Modul imperativ	95
Lectură. Planul dezvoltat de idei	43	• Predicatul verbal.....	97
• <i>D-I Goe...</i> , de I. L. Caragiale	44	Lectură. Text alternativ.....	100
Elemente de construcție a comunicării		• <i>Emil și detectivii</i> , fragmente, de Erich Kästner	101
• Enunțul. Punctuația enunțului.....	50	Elemente de interculturalitate	105
• Variație stilistică. Limba standard. Normă și abatere	53	• Modele comportamentale în legende greco-romane	105
Comunicare scrisă. Redactare	54	Recapitulare	100
• Părțile textului: introducere, cuprins, încheiere.....	54	Evaluare	111
• Lectură. Text alternativ	56		
<i>Heidi</i> , cap. 2 <i>Acasă la bunicul</i> , de Johanna Spyri	56		

UNITATEA 4 – CARTEA, IZVOR DE CUNOAȘTERE

Comunicare orală	114
Lectură. Împărtășirea impresiilor de lectură.....	116
• <i>Manuscrisul soarecelui-scriitor din podul cu cărți</i> , de Ion Acsan	116
Elemente de construcție a comunicării	121
• Substantivul. Felul, genul, numărul, categoria determinării	121
• Pronumele personal.....	125
• Pronumele de politețe	127
Lectură. Text alternativ.....	129
• <i>Povestea fără sfârșit</i> , de Michael Ende.....	130
Elemente de construcție a comunicării	134
• Subiectul exprimat (simplu și multiplu)	134
• Acordul predicatului verbal cu subiectul.....	134
Elemente de interculturalitate	137
• De la prima carte tipărită la cartea digitală..	137
Elemente de construcție a comunicării	141
• Istoria cuvintelor – variații ale formei și ale sensului în timp.....	141
Comunicare scrisă. Redactare	143
• Prezentarea textului: inserarea unor desene, grafice, fotografii, scheme	143
Recapitulare	144
Evaluare	147

UNITATEA 5 – NATURA, SURSĂ DE VIAȚĂ ȘI DE INSPIRAȚIE

Comunicare orală	150
Lectură. Textul literar descriptiv	152
• <i>Frunza</i> , de Emil Gârleanu	152
Elemente de construcție a comunicării	156
• Adjectivul	156
• Gradele de comparație ale adjectivului	159
Lectură. Textul narativ nonliterar	163
• <i>Amplă acțiune de ecologizare în Delta cu prilejul Zilei Internaționale a Dunării</i>	163

Elemente de construcție a comunicării	166
Numeralul.....	166
Comunicare scrisă. Redactare	170
• Textul descriptiv: descrierea unui loc, a unui obiect real/imaginar.....	170
• Textul explicativ: definiții, scheme	170
Elemente de construcție a comunicării	171
Atributul	171
Lectură. Text alternativ.....	174
• <i>Unde fugim de-acasă, Muntele cel hodoronc-tronc</i> , de Marin Sorescu	174
Recapitulare	178
Evaluare	181

UNITATEA 6 – CĂLĂTORIA ÎN LUMI IMAGINARE

Comunicare orală	184
Lectură	185
• <i>Închide ochii și vei vedea Orașul</i> , fragment, de Iordan Chimet.....	186
Elemente de construcție a comunicării	189
• Propoziția simplă și propoziția dezvoltată....	189
Lectură. Text multimodal – banda desenată.....	191
• <i>Vrăjitorul din Oz</i> , de Frank Baum	192
Comunicare scrisă. Redactare	194
• Redactarea textelor narative – narațiuni ficționale.....	194
Recapitulare	195
Evaluare	199

RECAPITULARE FINALĂ	202
EVALUARE FINALĂ	205
Din înțelepciunea popoarelor	207

UNITATEA 1

ȘCOALA, A DOUA MEA CASĂ

La finalul acestei unități,

➤ **A. vei ști:**

- ce sunt cuvintele-cheie;
- ce este ideea principală;
- care sunt sunetele limbii române;
- ce este silaba.

➤ **B. vei fi capabil:**

- să identifici informațiile esențiale și de detaliu dintr-un text ascultat;
- să formulezi ideile principale dintr-un text;
- să realizezi planul simplu de idei al unui text;
- să redactezi, individual și în echipe, texte scurte în care să integrezi și desene;
- să stabilești corespondența dintre sunete și litere;
- să accentuezi/pronunți corect cuvintele.

➤ **C. vei manifesta:**

- interesul de a participa la discuții pe teme familiare, exprimându-ți opiniile și sentimentele;
- un comportament comunicativ politicos față de interlocutori;
- dorința de a analiza constant textele proprii sau texte diverse, în vederea stabilirii corectitudinii și a clarității acestora.

COMUNICARE ORALĂ

OBSERVĂM ȘI DISCUTĂM

Privește imaginea cu atenție și spune:

- cine sunt persoanele prezentate;
- ce crezi că fac acestea;
- despre ce consideri că vorbesc;
- cum crezi că se simt.

ASCULTĂM ȘI DESCOPERIM

În continuare, vei asculta, în formatul digital al manualului, o știre despre începutul anului școlar.

- Formulează răspunsuri orale pentru următoarele cerințe.
 - Pentru cine au fost emoțiile mai mari în prima zi de școală?
 - Numește materiile care stârnesc curiozitatea lui Alex.
 - De ce crezi că Alex a avut acea ezitare când a enumerat materiile de la clasa a V-a?
 - Care este rețeta succesului în opinia Ștefaniei?
 - Câte săptămâni sunt în anul școlar menționat?
 - Vorbitorii din textul ascultat sunt Alex, Ștefania, Mihai și reporterul. Precizează ordinea apariției lor în text.
 - Care au fost impresiile tale în prima zi de școală din clasa a V-a?
- Ascultă din nou textul și completează următoarele enunțuri, folosind cuvinte din textul audiat. Vei scrie între 1 și 3 cuvinte.
 - Anul școlar începe în
 - Elevii intervievați și-au împărtășit de început de an școlar.
 - Copiii din clasa pregătitoare au primit ... și cărți de colorat.
 - Alex este elev în clasa
 - Pentru elevii clasei a VIII-a, anul se va încheia
 - Gândurile copiilor la început de an școlar sunt
 - Al doilea semestru are ... săptămâni.
 - Programul „Școala altfel“ presupune ... extrașcolare.

CREĂM ȘI NE JUCĂM

- Imaginează-ți că ești reporter.
 - Realizează interviuri cu trei colegi din școală pe tema deschiderii anului școlar. Pregătește trei întrebări respectând tema dată și alege trei colegi din clase diferite cărora să le adresezi

întrebările. Înregistrează interviurile cu telefonul mobil sau cu tableta și prezintă-le colegilor din clasă. Discutați apoi care au fost punctele tari ale interviului și care aspecte mai pot fi îmbunătățite.

- b. Realizează, în fața clasei, un interviu (3-4 întrebări) cu trei colegi din clasă, cărora să le soliciți să-și expună așteptările lor cu privire la clasa a V-a.

PENTRU A REALIZA UN INTERVIU REUȘIT, ȚINE CONT DE URMĂTOARELE SUGESTII

- Adresează întrebările clar și corect.
- Ascultă-l pe cel care răspunde la întrebări cu atenție, fără a-l întrerupe.
- Dacă răspunsul primit nu este clar, cere informații suplimentare.
- Asigură-te că cel pe care îl intervievezi este atent la întrebările pe care i le adresezi.

- **2. Formați perechi și realizați scurte dialoguri în care să vă expuneți impresiile pe care le-ați avut în prima zi de școală. Citiți dialogurile create și alegeți trei dintre acestea pentru a fi interpretate în fața clasei.**

În momentul în care colegii vor interpreta dialogurile, veți fi atenți și veți discuta despre ce observați în legătură cu următoarele aspecte: tonul utilizat de participanții la dialog; poziția corpului; gesturile; mimica/ expresia feței.

LECTURĂ. TEXTUL LITERAR

PĂTRUNDEM ÎN LUMEA TEXTULUI

- **1.** Ce înseamnă școala pentru tine?

Formulează un răspuns și împărtășește-l colegilor tăi de clasă. Scrie ce ai răspuns la întrebare pe un *post-it*, apoi lipește-l pe tablă, alături de răspunsurile celorlalți colegi. La final, recitiți toate răspunsurile și discutați despre ele, stabilind zece cuvinte-cheie pe care le asociați cu școala.

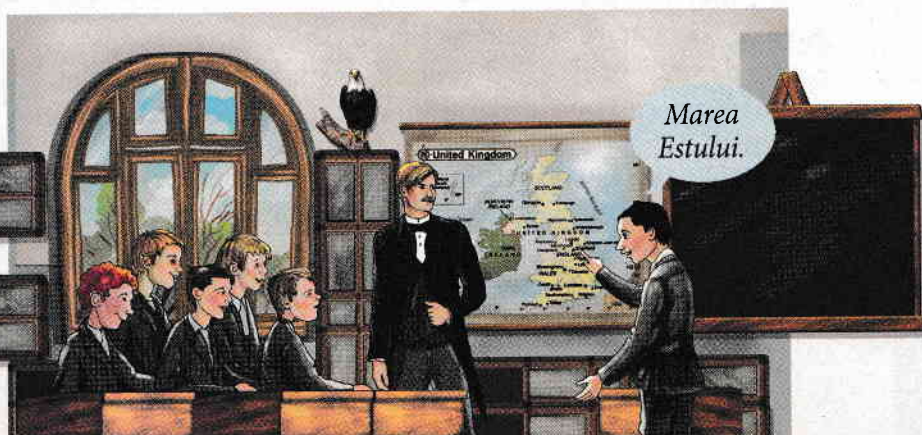
- **2.** Numește cinci calități ale unui profesor ideal.

- **3.** Privește imaginea dată și menționează dacă dascălul surprins în imagine corespunde idealului tău. Argumentează-ți răspunsul.

cuvinte-cheie

= cuvintele care surprind ideile cele mai importante din text

Textul literar este rodul imaginației scriitorului, în care realitatea este transfigurată, creându-se un univers imaginar nou, cu scopul de a-l sensibiliza/ impresiona pe cititor.

ANGEL DEMETRIESCU

fragment

de Barbu Ștefănescu-Delavrancea

**Barbu Ștefănescu-
Delavrancea**
(1858-1918)

PORTOFOLIU

- Completează o fișă cu alte titluri scrise de același autor.

...Am avut norocul de a cunoaște pe Angel Demetrescu de demult. Mi-a fost profesor și mai în urmă amic. Și amicitia nu mi-a șters nicio clipă respectul cuvenit profesorului.

Îl văz pe catedră. Și eu sunt mic, slab, palid, cu un păr... cu un păr... și acum parcă tresar, ca să nu mă întrebe: „Când tăiem pădurea?” în mijlocul clasei. E nalt, drept, c-o redingotă neagră, cu pantalonii fumurii; impozant; niște ochi albaștri-deschiși, și luminoși, și iuți, și cuprinzători. În acești ochi, o comandă în contra căreia nimeni nu poate rezista. Din acești ochi, frumoși și clari, pornesc priviri... Ce curios... aceste priviri îți ridică mânele în sus când sunt pătate de cerneală, îți pornesc inima în bătaii puternice când nu prea știi lecția, îți dau câte un bici de fiori când te știi vinovat și te apucă de la ceafă, ca un clește puternic, și te apasă în jos, în genuchi, când meriți pedeapsă. Suntem niște jucării sub aceste priviri...

Ah!... ți-ai făcut datoria, ai răspuns bine; ți-ai dat seama de valoarea cuvintelor; ai înțeles sensul capitolului din istorie... Mușchii sprincenelor, cari apasă neconținut asupra ochilor, se ridică în sus; ochii se măresc și se înseninează; în loc de acele săgeți reci și tăioase, o lumină blândă, caldă, mângâietoare. Ș-acum își aruncă în sus șuvițele de păr blond și lucios cari îi cade pe frunte; mișcarea e tot de leu care își scutură coama; dar câtă deosebire!

Pleci în bancă moleșit de fericire.

Ți-a zis „Bravo!” Ți-e de ajuns cel puțin pentru o săptămână.

N-a surâs încă, n-a râs. Surâsul său era rar și scump și întotdeauna amestecat cu milă. Numai când se convingea că nu lenea, ci natura săracă a elevului era cauza vreunei prostii colosale, începea să râză pe catedră, dar un râs cumpătat, fără zgomot. Și întreaga clasă sărbătorea această delicată manifestație de prietenie.

Mi-aduc aminte de trei momente de veselie ale profesorului meu ca de trei evenimente plăcute din viața mea de la 12 până la 16 ani. Când „Decebal, murind, mai luptă câteva zile”, când „Mihai Viteazul, trecând Țarigradul, se apropie până sub zidurile Nicopolei”, și a treia oară...

Eram în clasa IV-a. Dupe programul de atunci, într-a patra se predă o geografie mare și grea...

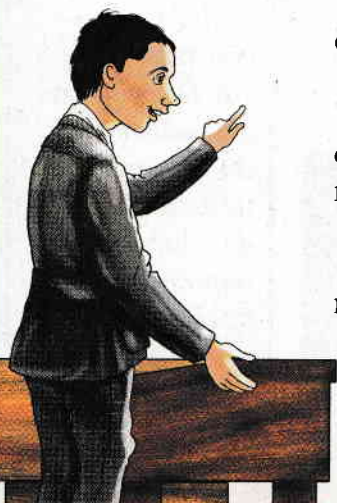
Anglia. „D-l cutare să poftească la lecție.”

E ceva de sever în glas. Și d-l cutare nu știe boabă din Anglia. E unul din colegii noștri, cari învăța foarte anevoie și pricepea foarte puțin. Vina nu era a lui.

— Anglia... â... Anglia... â... Englitera... â...

Noi - între râs și temere. Furișam priviri de spioni asupra profesorului.

— Anglia, â... Englitera, â... foarte bine. Mai departe.

Noi, din bancă: va râde, nu va râde? Nu știm încă.

— Anglia... se mărginește la nord cu marea...

— Cu marea?

E sever încă. A trecut mâna prin păr.

— Cu Marea Nordului...

— Foarte bine...

Parcă începe a surâde. Ochii se măresc; semn bun.

— La sud cu marea...

— Cu marea?

— Cu Marea Sudului...

— Foarte bine.

Figura sa albă se rumenește. Abia se ține de răs.

— La vest cu marea...

— Cu marea?

— Cu Marea Vestului.

— Bravo... mai departe.

A surâs. A răs.

Elevul a prins curaj și are aerul d-a se mira de el: „Cum dracu știu

eu astăzi când niciodată n-am izbutit să știu?!“

— La est... cu Marea Estului.

Râsul a izbucnit.

Geograful ne privește indignat: „De ce să râză ei când d-l Demetriescu îmi spune bine?“

— Ia spune-mi... ce este est?

Tânărul stă pe gânduri. Și-a făcut o socoteală hotărâtoare. Întrebarea trebuie să fie grea. Își ia avânt... ah! dacă va izbuti și în acest răspuns!

— Est... este persoana a treia singulară de la verbul *esse*.

Niciodată nu voi uita: Angel Demetriescu a trecut peste măsura râsului său. Îi curgeau lacrimi pe obraz.

După ce s-au potolit și el și clasa:

— Treci la loc. Să știi că-ți pun 4 fiindcă ai știut la geografie persoana a treia de la verbul *esse*.

Singurul 4 în tot anul. Restul: 1, 2, 3 și 3, 2, 1.

esse = a fi, în limba latină – n.a.

DISCUTĂM DESPRE TEXT

OBSERVĂM

1. Precizează cuvinte cu înțeles asemănător pentru următoarele cuvinte preluate din textul citit: *amiciție, impozant, neconținut, deosebire, a surâs, întotdeauna, indignat*.
2. Scrie cuvinte cu sens opus pentru următoarele cuvinte preluate din text: *vinovat, blândă, fericire, zgomot, anevoie, curaj, tânărul*.
3. Creează enunțuri cu formele actuale ale următoarelor cuvinte: *văz, mânele, genuchi, sprincenelor, dupe, cari*.

- 1. Identifică pasajele în care sunt descriși ochii dascălului.
- 2. Menționează cum reacționează elevii atunci când sunt lăudați de profesor.
- 3. Transcrie fragmentele în care sunt surprinse reacțiile profesorului la răspunsurile elevului.
- 4. Citește următoarele enunțuri și decide care dintre ele sunt idei principale din text.

Profesorul i-a cerut povestitorului să taie o pădure.

Copiii erau impresionați de privirile profesorului.

Dascălul avea adesea momente de veselie.

Un elev a fost ascultat la ora de geografie.

Răspunsurile greșite ale elevului au stârnit umorul profesorului.

INTERPRETĂM

- 1. Menționează care este relația dintre profesor și elevi, referindu-te la atitudinea și la acțiunile dascălului, respectiv la comportamentul elevilor. Utilizează, ca model, tabelul dat pentru a surprinde cât mai bine relația.

ACȚIUNILE DASCĂLULUI

REAȚIILE ELEVILOR

INTERPRETAREA ACESTORA

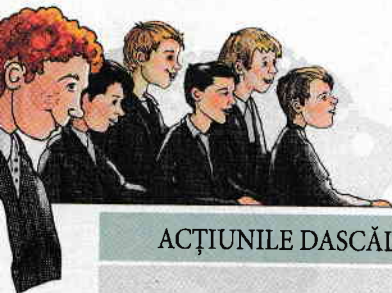
REȚINEM!

- **Ideea principală** reprezintă enunțul în care sunt surprinse **informațiile esențiale** dintr-un paragraf al textului. În momentul în care este formulată o idee principală, se au în vedere întrebări ca: **cine?, ce face?, când? unde?**
- Totalitatea ideilor principale dintr-un text alcătuiesc **planul simplu de idei** al acestuia.

- 2. Ce sentimente îl încercă pe povestitor în momentul în care își aduce aminte de profesorul său?
- 3. Numește calitățile profesorului Demetriescu. Compară calitățile acestuia cu cele pe care le-ai identificat tu pentru profesorul ideal.
- 4. **Joc de rol**
Alegeți doi colegi care să joace dialogul dintre elev și profesor în fața clasei. Urmăriți și notați gesturile acestora, modul în care interacționează (*sunt atenți unul la celălalt, se ascultă, răspund în mod corespunzător etc.*).

IEȘIM DIN LUMEA TEXTULUI – REFLECTĂM

- 1. **Formați perechi** și creați un dialog în care să surprindeți un moment din timpul unei lecții, la orice disciplină, asemenea celui din textul citit. Creați un portofoliu cu toate dialogurile realizate în clasă. Puteți utiliza și desene prin care să ilustrați situațiile.
- 2. **Formați grupe** de câte 6-8 elevi și realizați proiectul școlii ideale, în care v-ar plăcea să studiați. Proiectul vostru va cuprinde următoarele:
 - a. un desen în care să apară clădirea și curtea școlii;
 - b. macheta sau schița unei săli de clasă (mobilier, echipamente etc.);
 - c. regulamentul școlii – pentru elevi și profesori;
 - d. un imn al școlii (versuri și muzică).

COMUNICARE SCRISĂ – REDACTARE PLANUL SIMPLU DE IDEI. NOTIȚELE. AȘEZAREA ÎN PAGINĂ

1. Citește următorul fragment din opera literară *Recreația mare*, de Mircea Sântimbreanu. Pentru fiecare secvență delimitată în tabelul dat, formulează, pe caiet, o idee principală pentru a obține planul simplu de idei al textului.

SECVENȚA

IDEEA PRINCIPALĂ

Pită în banca sa ca-ntr-o tranșee, ascunsă după meterezul din față – cel mai spătos coleg –, Eugenița dintr-a cincea trăiește emoțiile infanteristului în pragul atacului inamic.

„M-ascultă! M-ascultă!!! Și nici titlul lecției nu-l știu...”

Eugenița, elevă în clasa a V-a, se ferește de ochii profesorului de teamă să nu fie ascultată din lecția pe care nu o știe.

Uf, a-nchis catalogul, n-ascultă astăzi“, răsufle ea ușurată și se îndreaptă în bancă, asudată, dar victorioasă. Slavă ție, zeiță a infanteriei fără muniții, atacul nu va avea loc.

Deodată se strâmbă ca săgetată într-o măsea: profesorul întreabă fără catalog, din bănci! Eugenița se pitulează din nou în spatele meterezului, cu ochii închiși, așteptând glonțul rătăcit al vreunei întrebări.

„Numai de nu m-ar pocni!“ Ascultă pașii grei ai profesorului printre bănci și se lipește și mai tare de pupitru, ca un calcan de fundul mării.

„Babi... cum? Babilonienii? Cine-or mai fi și ăștia? Sunt un popor care nu mai sunt?! Încurcată mai e și istoria asta!...”

Dar nu trebuie să se vadă că nu știu“, plănuiește mica strategă, hotărâtă să folosească toate resursele camuflajului.

„O să ridic mâna la orice întrebare. Eu! Eu! Spun eu, tovarășe profesor. În ce epocă au trăit? Știu eu? Eu! Spun eu!“ Și, lungită peste bancă, cu mâna în aer, pare o praștie întinsă, din care e gata să-și ia zborul... răspunsul.

„Am scăpat, am scăpat, se bucură fetița, întreabă pe ai de nu ridică mâna. Hehe...“ [...]

„Cine a fost Hamurabi? De unde să știu eu? Sunt pierdută, iar se uită la mine! Acum o să scap penarul și-o să adun toate penițele, căpățelele de creion, ascuțitoarea, guma... Până atunci o să răspundă altul...“

— Să spun eu?

Eugenita se răsucește cu inocență spre vecinul din spate, din stânga, din dreapta. „Eu?“

Da, chiar ea. Infanteristul a fost lovit de moarte. Se ridică șovăitoare, palidă, și îngaimă cu glasul pierdut:

— Ha... Hamuba... Habamu... Habar... n-am, tovarășe profesor...

■ 2. Citește următorul fragment, preluat din opera literară *Magic Lilli dă școala peste cap*, de Knister, și realizează planul simplu de idei al acestuia, ținând cont de sugestiile de mai jos.

- Citește tot textul cu atenție.
- Delimitează secvențele în funcție de ceea ce se întâmplă.
- Pentru fiecare secvență, formulează o idee principală, referindu-te la aspectele esențiale.
- Recitește ideile principale și verifică dacă acestea sunt corect formulate.
- Verifică dacă succesiunea ideilor principale este logică și coerentă.
- Scrie planul simplu de idei obținut pe o pagină separată, având drept model pagina dată.

Inspectorul trage aer în piept și ia loc la catedră.

– Începeți, doamnă Grach, spune el scurt. Am pierdut deja prea mult timp.

Își scoate din nou carnețelul, arătând dintr-odată foarte prost dispus.

– Vai de mine, murmură Lilli pentru a treia oară în această dimineață. Dacă până și trucul de urgență a dat greș, ce altceva ar mai putea fi făcut?

Lilli își consultă bilețelul. Pe ultimul rând își notase un truc pentru DRAGOSTE. Lilli și-l notase ieri pentru cazul în care inspectorul nu s-ar fi purtat drăguț cu învățătoarea. Nu a găsit DRĂGUT în cartea de vrăji, ci doar DRAGOSTE, dar până la urmă nu este mare diferență, sau cine știe?

În orice caz, momentan inspectorul nu se arată a fi deloc drăguț. Iar Lilli și așa se simte vinovată pentru ce s-a întâmplat: cu vrăjile ei a dat toată școala peste cap!

Ezită să rostească trucul cu dragostea. Dacă dă greș și acesta? Of, și ce dacă, mai rău de-atât nici că se poate!

Începe să murmure formula complicată pentru DRAGOSTE. Nici n-a apucat bine să termine și inspectorul ridică privirea. Se uită mai întâi la copii, apoi la învățătoare. Și cum îi strălucesc ochii dintr-odată!

– Hm, hm, doamnă Grach, spune el fascinat. Când vă privesc, parcă îmi crește inima în piept.

– Poftim? întreabă învățătoarea nedumerită.

– Vreau să zic că, declară inspectorul, inima mi-a devenit așa ușoară, de parcă ar dori să țopăie. E ca și cum... cum să spun... vreau să zic, știți, eu nu sunt căsătorit. Dumneavoastră sunteți?

O, nu! oftează Lilli. Cu siguranță nici aceasta nu este cea potrivită!

Se grăbește să repete formula dragostei, așa cum era scrisă în carte, pentru a putea întoarce vraja.

Și se pare că are efect, deoarece strălucirea din ochii inspectorului dispare.

În schimb, colegii lui Lilli se strâng toți în brațe și unii chiar se pupă.

Inspectorul și doamna Grach se uită unul la celălalt înmărmuriți și nu pot scoate nicio vorbă.

Lilli în schimb nu stă cu mâna în sân. Agitată, repetă formula magică, fără să fie sigură că a rostit corect acele cuvinte dificile. [...]

Lilli răsuflă ușurată. Vraja se pare că a luat sfârșit și toate au revenit la normal.

KNISTER
(n. 1952)

PORTOFOLIU

- Completează o fișă cu alte titluri scrise de același autor.

AVENTURA LECTURII

- Dacă dorești să afli ce s-a mai întâmplat în școala lui Lilli, citește opera integrală.

PĂTRUNDEM ÎN LUMEA TEXTULUI

Orice instituție, inclusiv școala în care studiați, are un regulament intern ce cuprinde și o serie de norme de comportare prin care se asigură buna funcționare a acesteia.

Formați grupe de 3-4 elevi și realizați un mini-regulament în care să stabiliți care sunt drepturile și obligațiile elevilor din școala voastră.

RECOMPENSAREA ELEVILOR,
fragment preluat din *Statutul elevului 2016*

Textul nonliterar este rezultatul observării realității, în care sunt transmise date reale, cu scopul de a-l informa pe cititor.

Art. 13.

- (1) Elevii care obțin rezultate remarcabile în activitatea școlară și extrașcolară pot primi următoarele recompense:
 - a) evidențiere în fața clasei și/sau în fața colegilor din școală sau în fața consiliului profesoral;
 - b) comunicare verbală sau scrisă adresată părinților, tutorei sau susținătorului legal, cu mențiunea faptelor deosebite pentru care elevul este evidențiat;
 - c) burse de merit, de studiu și de performanță sau alte recompense materiale acordate de stat, de agenți economici sau de sponsori, conform prevederilor în vigoare;
 - d) premii, diplome, medalii;
 - e) recomandare pentru a beneficia, cu prioritate, de excursii sau tabere de profil din țară și din străinătate;
 - f) premiul de onoare al unității de învățământ preuniversitar.
- (2) Performanța elevilor la concursuri, la olimpiadele pe discipline, la olimpiadele inter/transdisciplinare, la olimpiadele de creație tehnico-științifică și artistică și la olimpiadele sportive se recompensează